

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ
ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΕΝΗΛΙΚΩΝ

ΣΧΟΛΕΙΑ
Δεξιότητας
ΕΥΚΑΙΡΙΑΣ

μία νέα Ευκαιρία

Mia néa ευκαιρία

Το Υπουργείο Παιδείας Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων δίνει τη δυνατότητα στον πολίτη, που δεν έχει ολοκληρώσει τις υποχρεωτικές σπουδές του, να εξοπλιστεί με τα απαραίτητα γνωστικά εφόδια που πιστοποιούνται και με τον αντίστοιχο τίτλο σπουδών, μέσα από τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας (ΣΔΕ).

Τα ΣΔΕ επικεντρώνουν τη μαθησιακή διαδικασία στις ανάγκες των εκπαιδευομένων αξιοποιώντας τη βιωματική γνώση, την εμπειρία και τις δεξιότητές τους. Στοχεύουν στην ενίσχυση της αυτοεκτίμησής τους, στην κοινωνική, οικονομική και εργασιακή ένταξή τους.

Τα ΣΔΕ δεν αποτελούν μόνο μια νέα ευκαιρία για τους ενήλικες μαθητές, αλλά αντιμετωπίζουν και τις αδυναμίες του εκπαιδευτικού συστήματος δίνοντας λύσεις στο πρόβλημα της σχολικής διαρροής, της περιθωριοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η Χώρα σήμερα χρειάζεται ανθρώπους με υψηλό γνωστικό επίπεδο, ανθρώπους με προσόντα και δεξιότητες, ανθρώπους που επιθυμούν και τους δίνονται οι δυνατότητες και οι ευκαιρίες να εξελίσσονται, να συνεργάζονται και να προσαρμόζονται στις μεταβαλλόμενες οικονομικο-κοινωνικές συνθήκες.

Οι άνθρωποι που αποκλείστηκαν λόγω ιδιαίτερων συνθηκών από την πρόσβαση στη γνώση, σήμερα έχουν μία δεύτερη ευκαιρία. Σήμερα Μπορούν!

Η Υπουργός Παιδείας Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
Άννα Διαμαντοπούλου

Εισαγωγή

Στην κοινωνία του μέλλοντος ο ευρωπαίος πολίτης, μέσω της μάθησης, θα μπορεί να εξασφαλίζει καλύτερη ποιότητα ζωής και να απελευθερώνεται κοινωνικά και προσωπικά.

Η οικονομική και κοινωνική πρόοδος εξαρτώνται όλο και περισσότερο από την επένδυση στο κεφάλαιο της ακέψης και της διανόσης, που αποτελεί τη βάση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας. Αφού λοιπόν η επένδυση στην εκπαίδευση και στην κατάρτιση είναι το κλειδί για την πρόοδο και την ανάπτυξη, η δυνατότητα πρόσβασης στη γνώση πρέπει να προσφέρεται ισομερώς σε όλους. Ο ευρωπαίος πολίτης στην κοινωνία της μάθησης πρέπει να διευκολύνεται και να ενθαρρύνεται να κατακτά γνώσεις και δεξιότητες που απαιτεί η νέα κοινωνική και οικονομική πραγματικότητα. Σύμφωνα με τις διακηρύξεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όλοι όσοι ζουν στην Ευρώπη θα πρέπει να έχουν τις ίδιες ευκαιρίες να προσαρμόζονται στις απαιτήσεις των κοινωνικών και οικονομικών αλλαγών και να συμμετέχουν ενεργά στη διαμόρφωση του μέλλοντος της Ευρώπης.

Ήδη λοιπόν από το 1995, η Λευκή Βίβλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής "Διδασκαλία και μάθηση: προς την κοινωνία της γνώσης" είχε στόχο να προωθήσει το θέμα της κοινωνικής ένταξης των νέων και υπογράμμιζε την ανάγκη εξεύρεσης νέων τρόπων αντιμετώπισης των ανισοτήτων που δημιουργούν η κοινωνία της πληροφορίας, η παγκοσμιοποίηση και η ανάπτυξη ενός πολιτισμού "της επιστήμης και της τεχνολογίας".

Στο κείμενο διατυπώθηκαν πέντε κύριοι στόχοι:

- ✓ **Na ενθαρρυνθεί ο ευρωπαίος πολίτης στην κατάκτηση νέων γνώσεων**
- ✓ **To σχολείο να πλησιάσει περισσότερο και να συνεργαστεί με τον κόσμο των επιχειρήσεων**
- ✓ **Na καταπολεμηθεί ο κοινωνικός αποκλεισμός**
- ✓ **O ευρωπαίος πολίτης να χρησιμοποιεί με επάρκεια τρεις γλώσσες που ομιλούνται σε χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.**
- ✓ **Η επένδυση στην εκπαίδευση να θεωρείται ισόδυναμη με τις άλλες οικονομικές επενδύσεις.**

Για την επίτευξη των παραπάνω στόχων, και κυρίως της καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού, προτάθηκε από την κ. Cresson, μέλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, να συμπεριληφθούν τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας στα προτεινόμενα προς τα κράτη-μέλη πειραματικά προγράμματα (experimental projects).

Βασικές αρχές και χαρακτηριστικά των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας

(Σ.Δ.Ε.)

Κοινός στόχος όλων των Σχολείων Δεύτερης Ευκαιρίας είναι η προώθηση της απασχόλησης και της κοινωνικής προσαρμογής νέων ανθρώπων, ανειδίκευτων, που δεν έχουν ολοκληρώσει την υποχρεωτική εκπαίδευση και δεν έχουν τα απαιτούμενα από την αγορά εργασίας προσόντα και δεξιότητες.

Τρεις βασικές αρχές προσδιορίζουν την ταυτότητα του προγράμματος των Σ.Δ.Ε.:

- ✓ **Τα εκπαιδευτικά μέσα που αξιοποιούνται** για την επίτευξη του βασικού στόχου πρέπει να είναι ευέλικτα ώστε να υποστηρίζουν κάθε εκπαιδευόμενο στην προσπάθειά του. Πρέπει να προσαρμόζονται στις εκπαιδευτικές ανάγκες, προσδοκίες και δεξιότητες κάθε εκπαιδευομένου.
- ✓ **Οι ανάγκες των εκπαιδευομένων** προσεγγίζονται στο σύνολό τους και όχι εν μέρει. Για να επιτύχουν στην προσπάθειά τους να εκπαιδευθούν και να καταρτισθούν, οι εκπαιδευόμενοι πρέπει να υποστηριχθούν στην αντιμετώπιση δυσκολιών σε άλλους τομείς, όπως είναι η υγεία, η οικογένεια, ο εργασιακός χώρος, ο άμεσος κοινωνικός περίγυρος, ώστε να προσφέρεται ένα υποστηρικτικό περιβάλλον που να ευνοεί προϋποθέσεις επιτυχίας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.
- ✓ **Οι σύνθετες και διαφορετικές εκπαιδευτικές ανάγκες** απαιτούν ένα πολυεπιδέξιο εκπαιδευτικό και επιστημονικό δυναμικό, εγγνωσμένου κύρους και αξίας, ώστε να μπορεί να ανταποκριθεί στην πολυπλοκότητα των καθηκόντων που θα του ανατεθούν. Οι εκπαιδευτικοί πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με τις νέες τεχνολογίες, κυρίως όμως να είναι διατεθειμένοι να συμβάλουν στην υλοποίηση καινοτόμων προγραμμάτων.

Ζωής τών καιρών. Μη
Να εύχαριστητείτε τόν

Στο πλαίσιο των βασικών αρχών τα Σ.Δ.Ε.

- ✓ **Συμπράττουν** και επιδιώκουν να συνεργάζονται με τους σχετικούς κοινωνικούς φορείς, τόσο για την ευαισθητοποίηση των κοινωνικών ομάδων στις οποίες αναφέρεται το πρόγραμμα των σχολείων, όσο και για την υλοποίηση του προγράμματος σπουδών.
- ✓ **Ακολουθούν** παιδαγωγικές προσεγγίσεις που εστιάζουν στις ατομικές ανάγκες, ενδιαφέροντα και ικανότητες των εκπαιδευομένων.
- ✓ **Δίνουν** έμφαση στην απόκτηση βασικών δεξιοτήτων (γραφή, ανάγνωση και αριθμητικοί υπολογισμοί), αλλά και νέων δεξιοτήτων που απαιτούνται σήμερα (χρήση ξένης γλώσσας και νέων τεχνολογιών).
- ✓ **Καλλιεργούν** κοινωνικές δεξιότητες και βοηθούν τους εκπαιδευομένους να διαμορφώνουν θετικές στάσεις ως ενεργοί πολίτες στο πλαίσιο της τοπικής αλλά και της ευρύτερης κοινωνίας.
- ✓ **Διαμορφώνουν** ένα ευέλικτο πρόγραμμα σπουδών αξιοποιώντας κοινωνικούς χώρους απ' τους οποίους μπορεί να αντληθεί γνώση και εμπειρία (χώροι εργασίας, κοινωνικής συνάθροισης, καλλιτεχνικής δημιουργίας, πολιτιστικών εκδηλώσεων, πολιτισμικής αναφοράς κ.ά.).

Τα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας στην Ελλάδα

Το πρόγραμμα σπουδών

Οι ιδιαιτερότητες των εκπαιδευτικών συστημάτων των χωρών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συνδυασμό με τα κοινωνικά χαρακτηριστικά των ομάδων στις οποίες απευθύνονται, διαμορφώνουν διαφορετικά μοντέλα Σ.Δ.Ε.

Τα Σ.Δ.Ε. θεσμοθετούνται στην Ελλάδα με νόμο το 1997 (άρθρο 5, ν. 2525/1997), στο πλαίσιο που έχουν προδιαγράψει οι διακριτικές αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- ✓ **Σήμερα σε όλη τη χώρα λειτουργούν 57 Σ.Δ.Ε.** καθώς και τμήματα εκτός έδρας, εκ των οποίων 6 Σ.Δ.Ε. και 1 τμήμα μέσα σε σωφρονιστικά καταστήματα. Στόχος των Σχολείων αυτών είναι η επανένταξη νέων, 18 ετών και άνω, στο εκπαιδευτικό σύστημα και η ολοκλήρωση της υποχρεωτικής τους εκπαίδευσης. Ακόμα επιχειρείται, πέρα από τις βασικές γνώσεις και δεξιότητες, οι ενήλικοι εκπαιδευόμενοι να ενισχυθούν σε κοινωνικούς ρόλους που ήδη έχουν, ή θέλουν να έχουν, στην οικογένεια, στον επαγγελματικό χώρο, στην οικονομική και πολιτική ζωή, και να επιτύχουν την κοινωνική τους ανέλιξη μέσα από τη βελτίωση του εκπαιδευτικού επιπέδου τους.
- ✓ **Το πρόγραμμα στα Σ.Δ.Ε. είναι ταχύρρυθμο και διαρκεί 18 μήνες**, που διακρίνονται σε δύο εννεάμηνες περιόδους (δύο σχολικά έτη). Το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα καλύπτει 21 διδακτικές ώρες και είναι απογευματινό, από τις 4.30 ή 5.00 έως τις 8.30 ή 9.00.
- ✓ **Η επιτυχής ολοκλήρωση της διετούς φοίτησης** του εκπαιδευομένου πιστοποιείται με τίτλο ισότιμο με το απολυτήριο του Γυμνασίου.
- ✓ **Το πρόγραμμα σπουδών των Σ.Δ.Ε. διαφοροποιείται** σημαντικά από τα αντίστοιχα της τυπικής εκπαίδευσης, κυρίως ως προς τις αρχές, το περιεχόμενο, τη διδακτική μεθοδολογία και την αξιολόγηση των εκπαιδευομένων.

Στον πυρήνα του προγράμματος σπουδών των Σ.Δ.Ε. τίθενται οι βασικές γνώσεις-δεξιότητες, όπως ορίζονται στο υπόμνημα για τη Διά Βίου Μάθηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης (2000). Αυτές είναι η γραφή, η ανάγνωση, οι αριθμητικοί υπολογισμοί, η γνώση μιας ξένης γλώσσας και η χρήση Η/Υ. Η ενίσχυση των εκπαιδευομένων στις παραπάνω δεξιότητες αποτελεί κύριο στόχο του προγράμματος.

Οι εκπαιδευόμενοι διευκολύνονται ώστε να ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις διαφορετικών κοινωνικών χώρων και πλαισίων επικοινωνίας. Ο χώρος της εργασίας, ο κόσμος της εικόνας, των Μ.Μ.Ε., της διαφήμισης, ο κόσμος των φυσικών επιστημών, ο χώρος της πολιτικής και του ευρύτερου κοινωνικού προβληματισμού απαιτούν από το σημερινό πολίτη ποικίλες δεξιότητες και ευελιξία στη χρήση τους, ώστε να επικοινωνεί αποτελεσματικά τόσο γραπτά όσο και προφορικά. Γ' αυτό και υιοθετείται η αντίληψη των πολυγραμματισμών, ως βασική αρχή του προγράμματος, σύμφωνα με την οποία ο γραπτός και προφορικός λόγος προσδιορίζεται από τον κοινωνικό χώρο στο πλαίσιο του οποίου αρθρώνεται.

Το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει τα παρακάτω αντικείμενα:

1. Ελληνική γλώσσα
2. Μαθηματικά
3. Πληροφορική
4. Αγγλική γλώσσα
5. Κοινωνική εκπαίδευση
6. Περιβαλλοντική εκπαίδευση
7. Πολιτισμική - Αισθητική αγωγή
8. Στοιχεία Τεχνολογίας και Φυσικών επιστημών
9. Προσανατολισμό - Συμβουλευτική σε θέματα επαγγελματικής σταδιοδρομίας

Τα παραπάνω "μαθήματα" δεν περιχαρακώνονται αυστηρά στα όρια του αντίστοιχου επιστημονικού πεδίου, αλλά αξιοποιούν στοιχεία από πολλές επιστήμες. Οι δεξιότητες που βρίσκονται στον πυρήνα του προγράμματος αποτελούν στόχο όλων των εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων, διατρέχουν δηλαδή όλο το πρόγραμμα σπουδών.

VI διηνίζεται η θώρακας
παραβυρομένη μέχρι την

Διδακτική μεθοδολογία

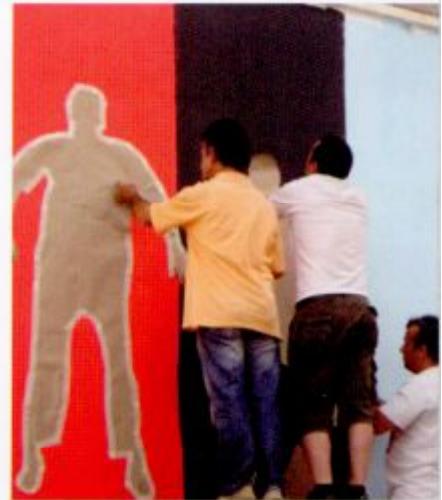
Η διδακτική στα Σ.Δ.Ε. στοχεύει να μετατρέψει τα Σχολεία από τόπο μετάδοσης της γνώσης σε τόπο παραγωγής της γνώσης. Η επιδίωξη αυτή προσανατολίζει σε αναζήτηση διδακτικών μεθόδων που εθίζουν τους εκπαιδευομένους στην άμεση και ενεργό εμπλοκή τους στη διαδικασία της μάθησης. Τους εθίζουν σε βιωματικές δημιουργικές ενέργειες και σε ερευνητικό πειραματισμό, στο πλαίσιο των οποίων η παρατήρηση, η μελέτη των δεδομένων, η διαμόρφωση υποθέσεων για τη λύση προβλημάτων, η συζήτηση, ο ανα-

στοχασμός, η κριτική εργασία σε ομάδες οδηγούν εκπαιδευτικούς και εκπαιδευόμενους σε αυτοκατανόηση, σε συνεχή αξιολόγηση και σε επανασχεδιασμό των μαθησιακών δραστηριοτήτων.

Στις διδακτικές μεθόδους που ενθαρρύνουν τη μάθησική αυτή διαδικασία περιλαμβάνονται η ομαδοκεντρική διδασκαλία, ο ελεύθερος διάλογος, ο καταιγισμός ιδεών, η συνεργατική διδασκαλία (team teaching, collaborative teaching), η μέθοδος project κ.ά.

Αναπόφευκτα, η διδακτική μεθοδολογία στα Σ.Δ.Ε. προϋποθέτει μεταρρυθμιστική σχολική οργάνωση και παιδαγωγική πρακτική, όπως:

- ✓ ανοικτό αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών
- ✓ ευελιξία του διδακτικού-μαθησιακού χρόνου, ο οποίος παρακολουθεί το ενδιαφέρον και την εξέλιξη της δραστηριότητας των εκπαιδευομένων.
- ✓ κοινωνικό και δημοκρατικό προσανατολισμό της όλης μαθησιακής δραστηριότητας

Συνακόλουθες διδακτικές αρχές είναι:

- ✓ η αυτενέργεια
- ✓ η βιωματική μάθηση
- ✓ η εποπτεία
- ✓ η δυνατότητα επιλογής
- ✓ η συμμετοχή των εκπαιδευομένων στις αποφάσεις που αφορούν τη μάθησή τους
- ✓ η εξατομίκευση (διαφοροποίηση) της διδασκαλίας
- ✓ η διαθεματικότητα της διδασκαλίας
- ✓ ο κριτικός στοχασμός

Αξιολόγηση των εκπαιδευομένων

Τα Σ.Δ.Ε. λειτουργούν με ανοικτά προγράμματα σπουδών, εφόσον, σύμφωνα με τη φιλοσοφία που τα διέπει, η διδασκαλία θεωρείται πράξη επικοινωνίας και όχι προσπάθεια για επίτευξη προκαθορισμένων στόχων.

Το πρόγραμμα σπουδών που αναπτύσσει κάθε Σ.Δ.Ε. δεν είναι προϊόν που παράγεται πριν από τη διαδικασία της διδασκαλίας, ούτε δίνεται έτοιμο στους εκπαιδευτικούς για να το εφαρμόσουν.

Η αξιολόγηση αυτών των προγραμμάτων σπουδών δεν συνίσταται στον έλεγχο επιτυχίας κάποιων προκαθορισμένων στόχων, αλλά έχει περισσότερο ποιοτικό χαρακτήρα δίνοντας έμφαση στις διαδικασίες της διδασκαλίας και της μάθησης και στις δραστηριότητες που οργανώνονται στην τάξη.

Δεν ελέγχεται μόνο το αποτέλεσμα, αλλά αποτιμάται η ίδια η διαδικασία ως προς τη μορφωτική της αξία, τις δυνατότητες δηλαδή που παρέχει στους εκπαιδευομένους να αξιοποιήσουν και να αναπτύξουν τη δική τους δυναμική.

Ζῶντας καιρούν. Μή
Νὰ εὐχαριστούμε τὸν

Με αυτόν τον τρόπο μπορούμε να δίνουμε διαφορετικό προσανατολισμό στη διδακτική πρακτική, καθώς αναζητούμε διδακτικούς τρόπους οι οποίοι δεν θα οδηγούν στην πρόσκτηση μιας σχηματοποιημένης και αποκρυσταλλωμένης γνώσης, αλλά στις διαδικασίες συλλογής, οργάνωσης και κριτικής επεξεργασίας των δεδομένων, που καταλήγουν να αξιοποιήσουν και να αναπτύξουν τη γνώση.

Σε αυτό το πλαίσιο, διαφοροποιείται και η αξιολόγηση των εκπαιδευομένων, η οποία συνδέεται άρρηκτα με την αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου, τις διαδικασίες δηλαδή της διδασκαλίας και της μάθησης, και αποσκοπεί αφε-

νός στη διαρκή ανατροφοδότηση της διδασκαλίας με απότελοσμα τη βελτίωσή της, και αφετέρου στην πρόοδο των εκπαιδευομένων.

Το θέμα της αξιολόγησης στα Σ.Δ.Ε. αποκτά ακόμα μεγαλύτερη βαρύτητα, εφόσον αποτελεί παράγοντα που συνδέεται άμεσα με τη σχολική διαρροή. Έμφαση δίνεται στην ποιοτική-περιγραφική αξιολόγηση, η οποία δεν αποτύπώνει στατικά την τελική επίδοση των εκπαιδευομένων, αλλά απεικονίζει τη δυναμική της πορείας βελτίωσής τους και, όπου είναι δυνατόν, αναφέρει και την ανταπόκρισή τους σε συγκεκριμένες στρατηγικές.

Κείμενα εκπαιδευομένων

...Η συζήτηση με τους καθηγούτες και οι συνεχής προτροπή τους ότι όλοι οι άνθρωποι δικαιούνται μιας νέας αρχής λειτουργούν σαν διέξοδο από τα προβλήματα που όλοι οι άνθρωποι αυτής της ιλικίας αντιμετωπίζουν, με αποτέλεσμα την απαλλαγή από το στρες και την απόκτηση αυτοπεποίθησης που τόσο απαραίτητη είναι για τη δημιουργικότητα του ανθρώπου.

Πάνω απ' όλα λοιπόν το σχολείο αυτό μου έδωσε πολύτιμα εφόδια για να μπορώ να υποστηρίζω κάθε προσπάθεια που κάνω για να βελτιώσω τον εαυτό μου και τη ζωή μου.

Τώρα γνωρίζω πολύ καλά, πως ό,τι σπέρνει καθένας στη ζωή του θερίζει και χωρίς σπορά σοδειά δεν υπάρκει, γι' αυτό και εγώ είχαι αποφασισμένη να κοπιάσω για να απολαύσω κάποια στιγμή τους καρπούς αυτής της προσπάθειας.

Σταυρούλα

Το ΣΔΕ είναι ένα εκπαιδευτήριο ενηλίκων δημοκρατικότατο και δίκαιο, με φιλοδοξίες και υψηλούς στόχους για την κατηγορία του (δεν είναι πανεπιστήμιο), αν κρίνω από τη δυνατοτητά του να επιτρέπει στους εκπαιδευόμενους ν' ασχολούνται με το αντικείμενο που ενδιαφέρει περισσότερο τον καθένα. Δίνει την ευκαιρία σε όλους να βελτιωθούν, διακρίνεται από ευελιξία και παρέχει τρόπους, ώστε να βοηθηθούν ουσιαστικά, όσοι υστερούν σε κάτι...

Μάλλον η επιλογή των καθηγούτων που απαρτίζουν τη στελέχωσή του, πρέπει να έχει γίνει με πολύ αυστηρά κριτήρια, δεδομένου ότι στην ολότητά τους διαβέτουν εξαιρετική μόρφωση, υψηλό επίπεδο γνώσεων, μεταβοτικότητα, χιούμορ, καρόγελο, ευγένεια, άγνοια κόπωσης, κατανόηση. Είναι ζεστοί άνθρωποι, φιλικοί ακόμη και σε περιπτώσεις εντάσεων, ευθαρρύνουν και ενισχύουν τις πρωτοβουλίες των εκπαιδευομένων...

Πιθανόν έκαναν επάγγελμα τα κόρπι ή τα παιδικά τους όνειρα.

Ελένη, Βίκυ, Μαρία, Παναγιώτα, Αλεξία

Δύο χρόνια τώρα βρίσκομαι στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας. Δυο χρόνια γεύομαι τις συγκινήσεις που δεν γνώρισα στον καιρό τους. Δοκιμάζω τις δυνάμεις μου, έστω αργά. Είμαι εδώ και το ζω...

...Οι εκπαιδευόμενοι του Σχολείου Δεύτερης Ευκαιρίας δικαιούνται το σεβασμό, γιατί ονειρεύτικαν και τόλμησαν. Είναι αυτοί που έχουν δίψα για γνώση και μάθηση. Και πέρα από τις γνώσεις και δεξιότητες που παίρνεις από το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας, και ειδικά οι πιο νέοι, κερδίζεις την αυτοπεποίθηση και τον αυτοσεβασμό, στοιχεία απαραίτητα για την παραπέρα επαγγελματική και κοινωνική σου εξέλιξη. «Ποτέ δεν είναι αργά».

Ελένη

Ένας σοφός είπε: «Η γνώση είναι το βουνό που μόνο λίγοι μπορούν να ανεβούν. Το χρέος είναι ο δρόμος από τον οποίο όλοι οφείλουν να περάσουν». Και εμείς κάναμε το χρέος μας. Η φτώχεια και οι δυσκολίες της ζωής μάς εμπόδισαν τότε που έπρεπε, αλλά τώρα νιώθουμε ικανοποίηση και περηφάνια.

Και αυτό γιατί το σχολείο μας φρεσκάρισε το μυαλό, μάθαμε πάρα πολλά. Τώρα αισθανόμαστε πιο άνετα στο κοινωνικό μας περιβάλλον, νιώθουμε πιο δυνατοί και σίγουροι για τον εαυτό μας, άλλαξαν πολλές από τις αντιλήψεις μας και βελτιώθηκαν οι ανθρώπινες σχέσεις μας. Ακόμη μάθαμε να σκεφτόμαστε διαφορετικά και να διοχετεύουμε τη θετική μας ενέργεια στα έργα και στην οικογένειά μας. Αποκτήσαμε δημοκρατική συνείδηση, γιατί μάθαμε να εκφραζόμαστε ελεύθερα, να ακούμε τους άλλους και να σεβόμαστε τη γνώμη τους.

Ιωάννα

Ονειρεύομαι έναν κόσμο, όπου θα υπάρχει φιλότιμο, αγάπη, σεβασμός μεταξύ των ανθρώπων και δεν θα υπάρχουν διακρίσεις και ανθρώπινη εκμετάλλευση. Οι καρδιές δεν θα αγοράζονται με τα χρήματα και οι άνθρωποι δεν θα ανήκουν σε κατηγορίες, αλλά όλοι θα είναι ίσοι.

Ονειρεύομαι έναν κόσμο, όπου θα μπορώ να συναναστρέφομαι με άτομα που θα έχουν επίπεδο και θα μπορώ να επικοινωνώ μαζί τους, όπως επικοινωνώ μ' αυτά τα ξεχωριστά παιδιά, τους συμμαθητές μου και τους συγκεκριμένους ανθρώπους που έχω για καθηγητές και μας μαθαίνουν ίθος και παιδεία.

Kuriákos

Το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας είναι ένα σχολείο για όλους τους ανθρώπους. Να μαζέψουν τα παιδικά τους κορμάτια έτσι ώστε να βρεθούν στις τάξεις και να νιώσουν και πάλι παιδιά. Το σχολείο είναι ένα σοβαρό σχολείο με ανθρώπους με άλφα κεφαλαίο. Το σχολείο αυτό το είκα ακούσει από φίλους κοντινούς, μου είπαν τα καλύτερα και πήγα και γράφτηκα. Οι πρώτες μέρες ήταν λίγο δύσκολες, κάθε αρχή και δύσκολη, στο μήνα επάνω γνωρίστηκα με τους φίλους της τάξης. Δεν ένιωθα συμμαθητής με τους συμμαθητές μου ένιωθα φίλος και ακόρα είμαστε. Όλα τα μάθηματα είχαν βάθος και κατανόηση. Έχω μάθει να μιλώ και να γράφω αγγλικά, να ζωγραφίζω, να καταλαβαίνω τα μαθηματικά, και να γράφω καλά. Το σχολείο με αποφόρτιζε από όλη την ημέρα. Όσο για τους καθηγητές ήταν άφοροι. Με συμβούλευαν για κάθε σοβαρό πρόβλημα που είχα.

Nikos

Θέλω να ευχαριστήσω όλους τους ανθρώπους που μου έδωσαν την ευκαιρία να τελειώσω το γυμνάσιο και να μάθω κάτι παραπάνω. Κι αυτή είναι μια καλή ευκαιρία για όλους τους κρατούμενους. Βγάζουμε που βγάζουμε φυλακή, να μην τελειώσουμε και το γυμνάσιο; Εύχομαι σε όλους το γρηγορότερο στα σπίτια τους. Άλλα όσο είναι εδώ, να το συνεχίσουν το σχολείο, γιατί είναι καλό όσο ζούμε να μαθαίνουμε κάτι παραπάνω.

Aγκουστίν

Το Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας μου έδωσε την ευκαιρία να τελειώσω το Γυμνάσιο, που δεν είχα σκοπό να το τελειώσω όταν ήμουν έξω. Νιώθω ότι ήμουν πολύ τυχερός και θέλω να ευχαριστήσω όλους τους ανθρώπους που μου έδωσαν αυτήν την ευκαιρία. Το σχολείο με βοήθησε ψυχολογικά και υπήρχαν αρκετές στιγμές που αισθάνθηκα ότι ήμουν έξω από την φυλακή. Επίσης μου προσέφερε γνώσεις και ελπίδες για το μέλλον.

Zákos

Μια Δεύτερη Ευκαιρία στο όνειρο πρόσφερε και σε μένα η ζωή και με «μεταμόρφωση» σε μαθήτρια στα 47 μου χρόνια. Έτσι το Σεπτέμβριο του 2002 πάτησα την πόρτα του Σχολείου διστακτικά και αμήχανα και παρακολούθησα την περιπέτεια της «επιστροφής στα θρανία» σαν να κρυφοκοίταζα ότι συνέβαινε στη ζωή μου από το παράθυρο.

Τα δύο χρόνια φοίτησης κύλισαν γοργά κι ήταν γεμάτα εμπειρίες, γνώση ουσιαστική, απόσταγμα εμπειριών, μελέτης και προσπάθειας μέσα από μια σχέση πορπού και δέκτη όπου δάσκαλος και μαθητής γίνονταν κοινωνοί μιας αμοιβαίας προσπάθειας. Αυτό το πρώτο σκαλοπάτι που πέρασα διστακτικά το Σεπτέμβριο του 2002 στο Σχολείο Δεύτερης Ευκαιρίας Αχαρνών και ύστερα από μια εκπληκτική και ανέλπιστη πορεία, μετά το Λύκειο, τώρα, Σεπτέμβριο του 2010 με περιφάνια θα με οδηγήσει στο τέταρτο έτος του Ιστορικού Αρχαιολογικού τμήματος του Πανεπιστημίου της Αθήνας.....

Alexándra

Συμβουλευτικές υπηρεσίες

Το γραφείο συμβουλευτικής, στο σχολικό χώρο του κάθε Σ.Δ.Ε., έχει ως στόχο να καλύψει τις ανάγκες των εκπαιδευομένων, που αφορούν την ανάπτυξη προσωπικών δεξιοτήτων και ικανοτήτων και επηρεάζουν την ατομική, επαγγελματική και κοινωνική τους εξέλιξη. Πλαισιώνεται από το σύμβουλο σταδιοδρομίας και το σύμβουλο ψυχολόγο.

Η συμβουλευτική σταδιοδρομίας στο Σ.Δ.Ε. αποτελεί οργανικό κομμάτι του ίδιου του θεσμού. Υπηρετεί το γενικότερο στόχο, που είναι η επανένταξη των εκπαιδευομένων στην κοινωνική και οικονομική ζωή. Οι υπηρεσίες της συμβουλευτικής παρέχονται σε ομαδικό και ατομικό επίπεδο και αποσκοπούν:

- ✓ **Να συνδέσουν την εκπαίδευση με την αγορά εργασίας**
- ✓ **Να ενισχύσουν τις ικανότητες αυτογνωσίας και αυτοεκτίμησης των εκπαιδευομένων**
- ✓ **Να παρέχουν πληροφόρηση σχετικά με την αγορά εργασίας και τις δυνατότητες επαγγελματικής κατάρτισης**
- ✓ **Να αναπτύξουν συνεργασία με φορείς υποστηρικτικούς ως προς την απασχόληση.**

Η ψυχολογική υπηρεσία λειτουργεί σύμφωνα με το πνεύμα του Σ.Δ.Ε., που είναι να προσεγγίζει τις ανάγκες των εκπαιδευομένων στο σύνολό τους και να ξεσφαλίζει ένα ασφαλές, υποστηρικτικό και δημιουργικό περιβάλλον, το οποίο να ευνοεί τη μάθηση και την ανάπτυξη προσωπικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.

Βοηθά τους εκπαιδευομένους να αντιμετωπίζουν τις δυσκολίες που προκύπτουν από την ένταξή τους στο σχολικό περιβάλλον και συνεργάζεται με την ομάδα των εκπαιδευτικών για την κατανόηση των ιδιαίτερων αναγκών και δυνατοτήτων του κάθε εκπαιδευομένου.

Ακόμη, παρέχει υποστήριξη στους εκπαιδευομένους που αντιμετωπίζουν προβλήματα σε άλλους τομείς της ζωής, όπως η οικογένεια, ο εργασιακός χώρος, οι προσωπικές σχέσεις, και συνεργάζεται με άλλους επαγγελματίες της ψυχικής υγείας, όπου αυτό είναι απαραίτητο.

Φορείς του Προγράμματος «Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας»

• **Υπουργείο Εθνικής Παιδείας Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων (ΥΠ.Δ.Β.Μ.Θ.)**

Υπουργός: Άννα Διαμαντοπούλου

Αναπληρώτρια Υπουργός: Φώφη Γεννηματά

• **Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης (Γ.Γ.Δ.Β.Μ.)**

Η Γενική Γραμματεία Διά Βίου Μάθησης είναι ο βασικός επιτελικός δημόσιος φορέας στον τομέα εκπαίδευσης ενηλίκων

Γενικός Γραμματέας Διά Βίου Μάθησης: Ευθύμιος Μπάκας

Διεύθυνση: Αχαρνών 417, Αθήνα, Τ.Κ.: 11143, Τηλ: 2131311623

Ιστοχώρος: www.gslll.edu.gr

e-mail: guae@gsae.edu.gr

• **Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.ΕΚ.Ε.)**

Το Ινστιτούτο Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου με βασικό στόχο την τεχνολογική και επιστημονική υποστήριξη των προγραμμάτων της Γ.Γ.Δ.Β.Μ. και την υλοποίηση ενεργειών που αφορούν τη Διά Βίου Μάθηση.

Διεύθυνση: Αχαρνών 417, Αθήνα, Τ.Κ.: 11143, Τηλ: 2102113204

Ιστοχώρος: www.ideke.edu.gr

e-mail: ideke@ideke.edu.gr

• **Δ. Σ. Ινστιτούτου Διαρκούς Εκπαίδευσης Ενηλίκων (Ι.Δ.ΕΚ.Ε.)**

Πρόεδρος Δ.Σ.: Γιάννης Β. Γαληνέας

Τηλ.: 2131311690

e-mail: ggalineas@ideke.edu.gr

Διευθύνων Σύμβουλος: Παναγιώτης Καπούλας

Τηλ.: 2131311689

e-mail: mdirector@ideke.edu.gr

Αντιπρόεδρος: Μαρία Βασιλειάδου

Μέλος: Αναστάσιος Κουρκούτας

Μέλος: Βασίλης Χρονόπουλος

Μέλος: Ειρήνη Σενετάκη

Μέλος: Μαριέττα Παππά

“Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας”

Αγγελική Λύταιου, Υπεύθυνη Έργου

Τηλ: 2131311509

e-mail: ideke.e2c@guae.edu.gr

• **Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης Επιχειρησιακού Προγράμματος Εκπαίδευσης και Διά Βίου Μάθησης Ευρωπαϊκή Ένωση-Συγχρηματοδότηση Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο**

“Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας”

ΣΔΕ ΑΓΙΩΝ ΑΝΑΡΓΥΡΩΝ

Πίνδου Δαβάκη 20 Μυκονιάτικα,
Τ.Κ.: 13561 • 2ο Λύκειο Αγ. Αναργύρων
Τηλ. & fax: 210 8323941
e-mail: mail@sde-ag-anarg.att.sch.gr

ΣΔΕ ΑΓΡΙΝΙΟΥ

Δεληγιώρη 27, Τ.Κ.: 30100
Τηλ.: 26410 56100, fax: 26410 56801
e-mail: mail@sde-agrin-ait.sch.gr

ΣΔΕ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΗΣ

Αυτοκράτειρας Θεοδώρας 15, Τ.Κ.: 68100
4ο Γυμνάσιο Αλεξανδρούπολης
Τηλ.: 25510 89804, fax: 25510 34235
e-mail: mail@sde-alexandr.evr.sch.gr

ΣΔΕ ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ

Πλάτωμα Αλιβερίου (έναντι Κέντρου Υγείας),
Τ.Κ.: 34500
Τηλ.: 22230 29824, fax: 22230 29825
e-mail: mail@sde-aliver.eyv.sch.gr

ΣΔΕ ΑΜΦΙΣΣΑΣ

I. Γιογιάννου 16, Τ.Κ.: 33100
Τηλ. & fax: 22650 79298
e-mail: mail@sde-amfiss.fok.sch.gr

ΣΔΕ ΑΡΤΑΣ

Περιφερειακή οδός Άρτας (έναντι Δημαρχείου),
Τ.Κ.: 47100 • 8ο Δημοτικό Σχολείο
Τηλ. & fax: 26810 74354
e-mail: mail@sde-artas.art.sch.gr, sdeartas@otenet.gr

ΣΔΕ ΑΣΣΟΥ ΛΕΧΑΙΟΥ – Ν. ΚΟΡΙΝΘΙΑΣ

Οδός Κορίνθου-Πατρών, Τ.Κ.: 20011
Σχολικό Συγκρότημα Γυμνασίου-Λυκείου Λεχαίου
Τηλ. & fax: 27410 86880
e-mail: mail@sde-lechaiou.kor.sch.gr

ΣΔΕ ΑΧΑΡΝΩΝ

Αριστοτέλους 199 & Μητρομάρα 96, Τ.Κ.: 13678
Τηλ. & fax: 210 2409737 • e-mail: sdeahar@sch.gr

ΣΔΕ ΒΟΛΟΥ

Αναπαύσεως και Χείρωνος (Συγκρότημα Μουρτζούκου),
Τ.Κ.: 38001
Τηλ. & fax: 24210 48762
e-mail: mail@sde-volou.mag.sch.gr

ΣΔΕ ΓΙΑΝΝΙΤΣΩΝ

Κ. Βάρναλη 1, Τ.Κ.: 58100 • 3ο Γυμνάσιο Γιαννιτσών
Τηλ.: 23820 81010, fax: 23820 21006
e-mail: mail@sde-giann.pel.sch.gr

1ο ΣΔΕ ΔΟΜΟΚΟΥ

Γενικό Κατάστημα Κράτησης Δομοκού, Τ.Κ.: 35010
Τηλ.: 22320 22046, fax: 22320 22506
e-mail: mail@sde-gkk-domok.fth.sch.gr

ΣΔΕ ΔΡΑΜΑΣ

1η Ιουλίου & Χρυσοβέρυ, Τ.Κ.: 66100
Τηλ. & fax: 25210 26880
e-mail: mail@sde-dramas.dra.sch.gr

1ο ΣΔΕ (ΕΛΕΩΝΑ) ΘΗΒΩΝ

Δικαστική Φυλακή Ελεώνα Θηβών – Ν. Βοιωτίας,
Τ.Κ.: 32200
Τηλ. & fax: 22620 71918
e-mail: sde_eleona@hotmail.com

1ο ΣΔΕ (ΝΕΑΠΟΛΗΣ) ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Στρατ. Στρεμπενιώτη, Τ.Κ.: 56760 • 1ο & 3ο Γυμνάσιο
Τηλ. & fax: 2310 672715
e-mail: mail@sde-thess.thess.sch.gr

2ο ΣΔΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Εθνικής Αμύνης 26, Τ.Κ.: 54621
13ο Ενιαίο Λύκειο Θεσσαλονίκης
Τηλ. & fax: 2310 254565
e-mail: mail@2sde-thess.thess.sch.gr

3ο ΣΔΕ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ

Γενικό Κατάστημα Κράτησης Διαβατών Θεσ/νικης,
Τ.Κ.: 54012
Τηλ. & fax: 2310 753580
e-mail: sdefylth@otenet.gr ,
mail@sde-df-thess.thess.sch.gr

ΣΔΕ ΙΕΡΑΠΕΤΡΑΣ

Βαΐνια Ιεράπετρας, Τ.Κ.: 72200
Τηλ. & fax: 28420 89736 • e-mail: sdelas@sch.gr

ΣΔΕ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ

Κωνσταντινουπόλεως 1, Τ.Κ.: 45445
Μουσικό Γυμνάσιο Ιωαννίνων
Τηλ. & fax: 26510 65187
e-mail: mail@sde-ioann.ioa.sch.gr

ΣΔΕ ΚΑΒΑΛΑΣ

Χρυσοστόμου Σμύρνης 10, Τ.Κ.: 65403
 Τηλ. & fax: 2510 245001
 e-mail: sdekaval@otenet.gr, mail@sde-kaval.kav.sch.gr

ΣΔΕ ΚΑΛΑΜΑΤΑΣ

Λεωφ. Αθηνών 170, Τ.Κ.: 24100
 6ο Ενιαίο Λύκειο Καλαμάτας
 Τηλ. & fax: 27210 80425
 e-mail: sdekalam@sch.gr, mail@sde-kalam.mes.sch.gr

ΣΔΕ ΚΑΛΛΙΘΕΑΣ

Σωκράτου 167-169 & Μεγίστης, Τ.Κ.: 17673
 13ο Γυμνάσιο Καλλιθέας
 Τηλ.: 210 9533008, fax: 210 9533016
 e-mail: sdekal@sch.gr, mail@sde-kallith.att.sch.gr

ΣΔΕ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

1ο Γυμνάσιο Καρδίτσας
 (όπισθεν Εθνικού Σταδίου, κοντά στα πρακτορεία ΚΤΕΛ),
 Τ.Κ.: 43100
 Τηλ. & fax: 24410 73995
 e-mail: mail@sde-kardits.kar.sch.gr

ΣΔΕ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Περιοχή Χλόν (Παράρτημα 2ου ΤΕΕ Καστοριάς),
 Τ.Κ.: 52100
 Τηλ. & fax: 24670 21001
 e-mail: mail@sde-kastor.kas.sch.gr

ΣΔΕ ΚΑΤΕΡΙΝΗΣ

Μητροπόλεως 2, Τ.Κ.: 60100 • 4ο Ενιαίο Λύκειο
 Τηλ. & fax: 23510 22744
 e-mail: mail@sde-kater.pie.sch.gr

ΣΔΕ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

Σχολικό Συγκρότημα Μηλιάς-Κυνοπιαστών, Τ.Κ.: 49084
 Τηλ. & fax: 26610 44997
 e-mail: mail@sde-kerkyr.ker.sch.gr

ΣΔΕ ΚΟΖΑΝΗΣ

Αγίας Παρασκευής & Καπετανάκη Ηλία
 (πρώην κτίριο Τ.Υ.Δ.Κ.), Τ.Κ.: 50100
 Τηλ.: 24610 41077, fax: 24610 41715
 e-mail: mail@sde-kozan.koz.sch.gr

ΣΔΕ ΚΟΜΟΤΗΝΗΣ

Χατζηκωνσταντή Ζωίδη 6, Τ.Κ.: 69100
 Τηλ. & fax: 25310 83414 • e-mail: mail@sde.rod.sch.gr

1ο ΣΔΕ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

Μακεδονίας 23 & Πελοποννήσου, Τ.Κ.: 18121
 Τηλ. & fax: 210 5693520 • e-mail: mail@sde-koryd.att.sch.gr

2ο ΣΔΕ ΚΟΡΥΔΑΛΛΟΥ

Δικαστικές Φυλακές Κορυδαλλού, Σολωμού 3-5,
 Τ.Κ.: 18110
 Τηλ. & fax: 210 4963972
 e-mail: mail@sde-fyl-koryd.att.sch.gr

ΣΔΕ ΛΑΜΙΑΣ

Λεωφόρος Καλυβίων 154, Καλύβια Λαμίας, Τ.Κ.: 35100
 Τηλ. & fax: 22310 66028
 e-mail: mail@sdelam.fth.sch.gr,
 mail@sde-lamias.fth.sch.gr

1ο ΣΔΕ ΛΑΡΙΣΑΣ

Ιουστινιανού & Κομνηνών, Τ.Κ.: 41223
 5ο Λύκειο Λάρισας
 Τηλ. & fax: 2410 670950
 e-mail: mail@sde-laris.lar.sch.gr

2ο ΣΔΕ ΛΑΡΙΣΑΣ

Δικαστική Φυλακή Λάρισας, Τέρμα Καρδίτσας,
 Τ.Κ.: 41221
 Τηλ. & fax: 2410 671065
 e-mail: mail@sde-df-laris.lar.sch.gr

ΣΔΕ ΜΥΤΙΛΗΝΗΣ

Πιπακού 44, Τ.Κ.: 81100 • 2ο Γυμνάσιο Μυτιλήνης
 Τηλ. & fax: 22510 37401
 e-mail: mail@sde-lesvou.les.sch.gr

ΣΔΕ ΝΑΟΥΣΑΣ

Τέρμα οδού Φιλώτα Κοκκίνου, Τ.Κ.: 59200
 Γενικά Λύκεια
 Τηλ. & fax: 23320 52161
 e-mail: mail@sde-naous.ima.sch.gr

ΣΔΕ ΝΑΥΠΛΙΟΥ

Παραλιακή Ναυπλίου-Νέας Κίου, Τ.Κ.: 21100
 1ο Γυμνάσιο Ναυπλίου
 Τηλ. & fax: 27520 99484 • e-mail: sdenafpl@sch.gr

ΣΔΕ ΞΑΝΘΗΣ

5ο Γυμνάσιο Νεάπολης Ξάνθης, Τ.Κ.: 67100
 Τηλ. & fax: 25410 84366
 e-mail: mail@sde-xanth.xan.sch.gr

ΣΔΕ ΟΡΕΣΤΙΑΔΑΣ

Ευριπίδου-Ζίγκμπουργκ & Μ. Μπότσαρη
 (πρώην στρατόπεδο Σταθάτου), Τ.Κ.: 68200
 Τηλ. & fax: 25520 23393 • e-mail: mail@sde-orest.evr.sch.gr

ΣΔΕ ΟΡΧΟΜΕΝΟΥ

Μινύου 3 (πρώτην κτίρια Οργανισμού Κωπαΐδας),
Τ.Κ.: 32200
Τηλ. & fax: 22610 39045
e-mail: mail@sde-orchom.voi.sch.gr, sdeorch@otenet.gr

ΣΔΕ ΠΑΛΛΗΝΗΣ

Έντισον 3-5, Τ.Κ.: 15351 • 3ο Γυμνάσιο Παλλήνης
Τηλ.: 210 6669129, fax: 210 6669144
e-mail: mail@sde-pallin.att.sch.gr

ΣΔΕ ΠΑΤΡΑΣ

Αχαϊκή Συμπολιτείας 20, Ζαβλάνι, Τ.Κ.: 26441
Τηλ. & fax: 2610 462086
e-mail: sdepatr@sch.gr, mail@sde-patras.ach.sch.gr

ΣΔΕ ΠΕΙΡΑΙΑ

Πετρόμην Μαιρομιχάλη 26 & Λακωνίας
(πρώτην Μουσικό Γυμνάσιο), Τ.Κ.: 18543
Τηλ.: 210 4935600, fax: 210 4929933
e-mail: mail@sde-peiraia.att.sch.gr

ΣΔΕ ΠΕΡΙΣΤΕΡΙΟΥ

Πόγραβετς 5, Τ.Κ.: 12131
Τηλ. & fax: 210 5319749
e-mail: sdeper@sch.gr, mail@sde-perist.att.sch.gr

ΣΔΕ ΠΥΡΓΟΥ

2ο χλμ Εθνικής Οδού Πύργου-Κυπαρισσίας, Τ.Κ.: 27100
Τηλ. & fax: 26210 20350
e-mail: mail@sde-pyrgou.ilei.sch.gr

ΣΔΕ ΡΕΘΥΜΝΟΥ

Μάχης Κρήτης, Τ.Κ.: 74100 • 4ο Γυμνάσιο Μυσίρια
Τηλ. & fax: 28310 35519
e-mail: mail@sde-rethymn.reth.sch.gr

ΣΔΕ ΡΟΔΟΥ

Μιχαήλ Πετρίδην 29, Τ.Κ.: 84100
Τηλ.: 22410 23585, fax: 22410 23615
e-mail: sderodou@otenet.gr

ΣΔΕ ΣΑΜΟΥ

Πυθαγόρα 11, Βαθύ Σάμου, Τ.Κ.: 83100
Γενικό Λύκειο Σάμου
Τηλ. & fax: 22730 24830
e-mail: mail@sde-samou.sam.sch.gr

ΣΔΕ ΣΑΠΩΝ - Ν. ΡΟΔΟΠΗΣ

Γυμνασιάρχη Κουτουμάνη 1, Σάπες, Τ.Κ.: 69300
Γυμνάσιο Διαπολιτισμικής Εκπαίδευσης
Τηλ.: 25320 21110, fax: 25320 21114
e-mail: sdesapon@gmail.com,
mail@sde-sapon.rod.sch.gr

ΣΔΕ ΣΕΡΡΩΝ

Σιγής 14, Τ.Κ.: 62124 • 6ο Γυμνάσιο Σερρών
Τηλ.: 23210 58811, fax: 23210 58823
e-mail: mail@sde-serron.ser.sch.gr

ΣΔΕ ΣΠΑΡΤΗΣ

Κωνσταντίνου Παλαιολόγου 2, Τ.Κ.: 23100
1ο Ενιαίο Λύκειο Σπάρτης
Τηλ. & fax: 27310 28825
e-mail: mail@sde-spart.lak.sch.gr

ΣΔΕ ΣΥΡΟΥ

Σχολικό Συγκρότημα Ξηροκάμπου, Τ.Κ.: 84100
Τηλ. & fax: 22810 87660
e-mail: sde-syrou@dide.kyk.sch.gr

1ο ΣΔΕ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Κουτσομπλίων 66, Τ.Κ.: 42100
8ο Δημοτικό Σχολείο Τρικάλων
Τηλ. & fax: 24310 31080
e-mail: mail@sde-trikal.tri.sch.gr

2ο ΣΔΕ ΤΡΙΚΑΛΩΝ

Γενικό Κατάστημα Κράτησης Τρικάλων, Τ.Κ.: 42100
Τηλ.: 24310 87691, fax: 24310 87639
e-mail: sde_fltr@otenet.gr

ΣΔΕ ΤΡΙΠΟΛΗΣ

Ακαδημίας 12, Τ.Κ.: 22100
Τηλ.: 2710 222757, fax: 2710 222537
e-mail: mail@sde-tripol.ark.sch.gr

ΣΔΕ ΤΥΛΙΣΟΥ - Ν. ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

Γυμνάσιο Τυλίσου, Τ.Κ.: 71500
Τηλ. & fax: 2810 831145
e-mail: mail@sde-iraklира.sch.gr, sdeher@sch.gr

ΣΔΕ ΦΛΩΡΙΝΑΣ

Κωνσταντίνου Καραμανλή 56, Τ.Κ.: 53100
1ο Λύκειο Φλώρινας
Τηλ.: 23850 44858, fax: 23850 44859
e-mail: mail@sde-florin.flo.sch.gr

ΣΔΕ ΧΑΝΙΩΝ

Ελευθερίου Βενιζέλου 1, Τ.Κ.: 72132
1ο Γυμνάσιο Χανίων
Τηλ. & fax: 28210 52132
e-mail: mail@sde-chanion.chan.sch.gr

ΣΔΕ ΧΙΟΥ

Ρίτσου 11-13, Τ.Κ.: 82100 • 2ο Λύκειο Χίου
Τηλ. & fax: 22710 81860 • e-mail: sdechiou@sch.gr

«Εγγραμματοσύνη δεν είναι απλώς και μόνον η ικανότητα να διαβάζει και να γράφει ένα κείμενο. Εγγραμματοσύνη είναι η ικανότητα να ελέγχουμε τη ζωή και το περιβάλλον μας και η ενασχόλησή μας με τα προβλήματά μας με τρόπο ορθολογικό, διά του λόγου. Η κριτική εγγραμματοσύνης καθιστά τα άτομα ικανά να συμμετέχουν στην πολιτιστική, πολιτική και οικονομική ζωή της κοινωνίας τους. Ακόμη περισσότερο, τους δίνει τη δύναμη να την αλλάξουν. Από την άποψη αυτή το να είσαι εγγράμματος ισοδυναμεί με το να είσαι πολιτικά χειραφετημένος, με την ευρύτερη και ουσιαστικότερη έννοια του όρου».

Traves, Peter. "Reading: the entitlement to be 'properly literate'", στο Kimberley Keith, Meek Margaret & Jane Miller eds. (1992). New Readings: contributions to an understanding of literacy. London: A & C Black, σσ. 77 - 85.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο